

TEMA 23. POKORA (2)

1. DELIVEC ZAKRAMENTA

1.1. Kdo je delivec in katera je njegova naloga

»Kristus je zaupal službo sprave svojim apostolom in njihovim naslednikom škofom, kakor tudi njihovim sodelavcem duhovnikom, ki postanejo zato orodje božjega usmiljenja in pravičnosti. Oblast odpuščati grehe izvršujejo *v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha*« (*Kompendij*, 307).

Spovednik vrši službo sprave na osnovi duhovniške oblasti, ki jo je prejel z zakramentom svetega reda. Izvajanje te oblasti urejajo cerkveni zakoni, tako da mora duhovnik imeti pooblastilo, da jo lahko izvršuje nad določenimi ali nad vsemi verniki.

»Ko duhovnik obhaja zakrament pokore, opravlja službo dobrega pastirja, ki išče izgubljeno ovco, službo usmiljenega Samarijana, ki obvezuje rane, očeta, ki čaka na izgubljenega sina in ga ob njegovi vrnitvi sprejme, pravičnega sodnika, ki ne gleda na osebo in čigar sodba je hkrati pravična in usmiljena. Skratka, duhovnik je znamenje in orodje usmiljene božje ljubezni do grešnika« (*Katekizem*, 1465).

»Spričo kočljivosti in veličine te službe ter spričo ljudem dolžnega spoštovanja je vsak spovednik brez izjeme in pod zelo strogimi kaznimi dolžan ohranjati zakramentalni pečat, to je popolno tajnost glede grehov, za katere je zvedel v spovednici« (*Kompendij*, 309).

1.2. Zakramentalna odveza

Nekatera spovednikova dejanja so potrebna zato, da bi spovednik lahko opravil dejanja, ki pripadajo njemu, in sicer mora spovednik poslušati spokornikovo izpoved in mu naložiti pokoro. Poleg tega mu z duhovniško oblastjo zakramenta svetega reda podeli odvezo z besedami obrazca, ki je predpisan v Obredniku, »katerega bistveni del se glasi: "Jaz te odvežem tvojih grehov v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.«¹

---

¹ *Ordo Paenitentiae, Praenotanda*, 19.

»Tako preko zakramenta pokore Oče sprejme sina, ki se vrne k njemu, Kristus vzame na svoje rame izgubljeno ovco, ki jo znova pripelje k čredi, in Sveti Duh ponovno posveti svoj tempelj oz. prebiva v njem na popolnejši način.«²

2. UČINKI ZAKRAMENTA POKORE

»Učinki zakramenta pokore so: sprava z Bogom in torej odpuščanje grehov; sprava s Cerkvijo; ponovna pridobitev stanja milosti, če je bilo izgubljeno; odpustitev večne kazni, nakopane s smrtnim grehom, ter vsaj delna odpustitev časnih kazni za greh; mir in vedrost vesti ter duhovna tolažba; povečanje duhovnih moči za krščanski boj« (*Kompendij*, 310).

Sv. Jožefmarija Escrivá na živ način povzema te učinke: »Pri tem čudovitem zakramentu Gospod očisti tvojo dušo in te preplavi z veseljem in močjo, da ne bi omagal v svojem boju in da se nikoli ne bi naveličal vračanja k Bogu, tudi kadar se ti vse zdi temačno.«³

»Ko se grešnik v tem zakramentu prepusti sodbi usmiljenega Boga, na neki način že vnaprej doživlja (anticipira) sodbo, ki ji bo podvržen ob koncu tega zemeljskega življenja« (*Katekizem*, 1470).

3. POTREBA IN KORISTNOST POKORE

3.1. Spoved je potrebna za odpuščanje velikih grehov

»Za tiste, ki so po krstu zapadli v greh, je zakrament pokore potreben tako, kot je krst potreben tistim, ki še niso prerojeni.«⁴

»Po cerkveni zapovedi "so vsi verniki, ki so prišli v leta razločevanja, dolžni spovedati se vsaj enkrat v letu velikih grehov, ki se jih zavedajo" (DS 1683; prim. DS 1708; ZCP, kan. 989)« (*Katekizem*, 1457).

»Kdor se zaveda, da je storil smrtni greh, ne sme sprejeti svetega obhajila, tudi če čuti veliko kesanje, ne da bi prej prejel zakramentalno odvezo, razen če ima velik razlog za prejem obhajila in mu ni mogoče pristopiti k spovedniku« (*Katekizem*, 1457); »v tem

---

² *Prav tam*, 6, d.

³ SV. JOŽEFMARIJA, *Božji prijatelji*, 214.

⁴ TRIDENTINSKI KONCIL, 14. zasedanje, Nauk o zakramentu pokore, pog. 2 (DS 1672).

primeru naj se zaveda, da je dolžan obuditi popolno kesanje, ki vključuje tudi sklep čimprej opraviti spoved« (ZCP, kan. 916).

3.2. Koristnost pogoste spovedi

»Čeprav ni strogo potrebno, Cerkev vseeno živo priporoča spoved vsakdanjih pregreškov (malih grehov). Dejansko nam redna spoved malih grehov pomaga oblikovati svojo vest, bojevati se zoper svoja zla nagnjenja, dati se Kristusu, da nas zdravi, napredovati v življenju Duha« (*Katekizem*, 1458).

»Pogosto in skrbno pristopanje k temu zakramentu je koristno tudi v zvezi z malimi grehi. Dejansko ne gre zgolj za obredno ponavljanje niti za nekakšno psihološko vajo, temveč za stalno prizadevanje v izpopolnjevanju krstne milosti, ki doseže, da se nenehno upodabljammo po Kristusovi smrti na tak način, da se tudi v nas razodene Jezusovo življenje.«⁵

4. OBHAJANJE ZAKRAMENTA POKORE

»Individualna in celovita spoved ter odveza je še vedno edini običajni način za to, da se verniki spravijo z Bogom in s Cerkvijo, razen v primeru, da kakšna telesna ali moralna nezmožnost opravičuje od tega načina spovedi.«⁶

»Duhovnik sprejme spokornika z bratsko ljubeznijo [...]. Nato se spokornik pokriža rekoč: "V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen." Istočasno lahko to stori duhovnik. Nato ga duhovnik s kratkim obrazcem povabi k zaupanju v Boga.«⁷

»Potem, če je primerno, duhovnik ali pa spokornik sam prebere odlomek iz Svetega pisma; to branje se lahko opravi tudi med pripravo na zakrament. Božja beseda kristjana razsvetli v spoznanju njegovih grehov in ga kliče k spreobrnjenju ter k zaupanju v božje usmiljenje.«⁸

»Nato spokornik izpove svoje grehe.«⁹ Duhovnik ga spodbudi h kesanju, mu da nekaj primernih nasvetov za začetek novega življenja in mu naloži pokoro. »Potem spokornik

---

⁵ *Ordo Paenitentiae, Praenotanda, 7, b.*

⁶ *Prav tam, 31.*

⁷ *Prav tam, 16.*

⁸ *Prav tam, 17.*

⁹ *Prav tam, 18.*

izrazi svoje kesanje in sklep, da bo začel znova, s pomočjo molitvenega obrazca, s katerim prosi Boga Očeta za odpuščanje.«¹⁰ Zatem mu duhovnik da odvezo.

Po prejemu odveze lahko spokornik s kratkim vzklikom iz Svetega pisma naznani božje usmiljenje in se mu zahvali, ali pa duhovnik zmoli obrazec, ki vsebuje hvalo Boga in odslovitev spokornika.

»Zakrament pokore more imeti svoje mesto tudi v okviru skupnostnega bogoslužja, v katerem se skupno pripravimo na spoved in se skupno zahvalimo za prejeto odpuščanje. Tu sta osebna spoved grehov in posamična odveza vključeni v bogoslužje božje besede z branjem in homilijo, s skupno opravljenim spraševanjem vesti, s skupno prošnjo za odpuščanje, molitvijo očenaša in s skupno zahvalo.« (*Katekizem*, 1482).

»Predpise o prostorih, namenjenih za spovedovanje, določa pristojna škofovska konferenca, ki mora zagotoviti, da so postavljeni na "vidnem kraju" in morajo imeti "rešetke", tako da jih lahko uporabljajo verniki in spovedniki sami, ki to želijo.«¹¹ »Izven spovednice naj se ne spoveduje, razen iz upravičenega razloga.«¹²

5. ODPUSTKI

Človek, ki je grešil, potrebuje ne samo odpuščanje krivde zaradi žalitve Boga, ampak tudi opravičenje kazni, ki jo je zaslužil s tem neredom. Z odpuščanjem velikih grehov prejme grešnik tudi osvoboditev od kazni večne ločenosti od Boga, vendar običajno v njem ostanejo časne kazni, t.j. ne večne. Z malimi grehi si človek prav tako zasluži časno kazen. »Te kazni so naložene po pravični in usmiljeni sodbi Boga, za prečiščenje duš in v obrambo svetosti moralnega reda ter zato, da bi se obnovila božja slava v svojem polnem veličastvu. Kajti vsak greh s seboj prinaša motnjo v vesoljnem redu, ki ga je Bog vzpostavil z nedojemljivo modrostjo in neskončno ljubeznijo, ter uničenje ogromne dobrine tako glede grešnika kakor tudi celotne človeške skupnosti.«¹³

»Odpustek je odpuščanje časne kazni pred Bogom za tiste grehe, katerih krivda je že odpuščena. Prejme ga kristjan, ki je pravilno pripravljen pod določenimi pogoji ob pomoči Cerkve, katera v službi odrešenja z oblastjo razdeljuje in naklanja zaklad zadostitev Kristusa in svetnikov« (*Katekizem*, 1471).

---

¹⁰ *Prav tam*, 19.

¹¹ SV. JANEZ PAVEL II., Apostolsko pismo *Misericordia Dei*, 7. 4. 2002, 9, b.

¹² ZCP, kan. 964, § 3.

¹³ BL. PAVEL VI., Ap. konst. *Indulgentiarum doctrina*, 1. 1. 1967, 2.

»Te duhovne dobrine občestva svetih imenujemo tudi zaklad Cerkve, "ki ni neka vsota dobrin kakor nekakšno snovno bogastvo, ki bi se skozi stoletja kopičilo, marveč je to neskončna in neizčrpna vrednost, kakršno imajo pri Bogu zadostitve in zasluženja Kristusa Gospoda, darovanega za to, da bi se vse človeštvo rešilo greha in prišlo v občestvo z Očetom. Ta zaklad je sam Kristus Odrešenik, v katerem se nahajajo zadostitve in zasluženja njegovega odrešenja. Poleg tega spada k temu zakladu zares neizmerna, neprecenljiva in vedno nova vrednost, kakršno imajo pred Bogom molitve in dobra dela blažene Device Marije in vseh svetih, ki so s pomočjo Kristusovih milosti hodili po njegovih stopinjah, se posvetili in dovršili delo, ki so ga prejeli od Očeta. Ko so delali za svoje zveličanje, so prispevali tudi k zveličanju svojih bratov v edinosti skrivnostnega telesa"¹⁴« (*Katekizem*, 1476-1477).

»Odpustek je delen ali popoln v tem smislu, da nas delno ali popolnoma reši časnih kazni, ki jih dolgujemo za grehe. Odpustke moremo naklanjati ali živim ali rajnim« (*Katekizem*, 1471).

»Verniku, ki vsaj s skesanim srcem opravi dejanje s pripadajočim delnim odpustkom, Cerkev podeli oproščenje časne kazni, ki si ga že zasluži s svojim dejanjem.«¹⁵

»Za pridobitev popolnega odpustka je potrebno opraviti dejanje s pripadajočim odpustkom in izpolniti naslednje tri pogoje: zakramentalna spoved, prejem obhajila in molitev po papeževem namenu. Poleg tega velja še zahteva, da je izključena vsakršna navezanost na greh, vključujoč male grehe. Če manjka ta popolna pripravljenost in niso izpolnjeni zgoraj navedeni pogoji, [...] bo odpustek le delen.«¹⁶

Antonio Miralles

Osnovna literatura

Katekizem katoliške Cerkve, 1422-1484.

Priporočeno branje

Ordo Paenitentiae, Praenotanda, 1-30.

SV. JANEZ PAVEL II., Apost. spod. *Reconciliatio et Pænitentia*, 2. 12. 1984, 28-34.

BL. PAVEL VI., Apost. konst. *Indulgentiarum doctrina*, 1. 1. 1967.

Copyright © www.si.opusdei.org

---

¹⁴ *Prav tam*, 5.

¹⁵ *Prav tam*, n. 5.

¹⁶ *Prav tam*, n. 7.